

Overweeg alfablokkers bij urinestenen

Ton Kuijpers, Gerda van der Weele

De aanbeveling over alfablokkers in de NHG-Standaard Urinesteenlijden is herzien. Mogelijk levert het gebruik van alfablokkers klinisch relevante voordelen aan patiënten die opwegen tegen de eventuele nadelen van dit middel. Een recente internationale richtlijn en de daaraan gekoppelde herziening van een cochrane review suggereert het gebruik van alfablokkers voor patiënten met urinestenen.

VOORDELEN ALFABLOKKERS

Aanleiding voor de herziening van de aanbeveling over alfablokkers is het verschijnen van een aantal recente onderzoeken van grote omvang die zijn samengevat in een geactualiseerde cochrane review.¹ Deze review rapporteert mogelijke voordelen op relevante uitkomsten, zoals het voorkomen van ziekenhuisopnames, chirurgische ingrepen en het verminderen van het aantal pijnepisoden. De richtlijn van de internationale richtlijnwerkgroep (waar ook Nederlandse huisartsen en patiënten deel van uitmaakten) en de NHG-werkgroep Urinesteenlijden oordeelt dat het gebruik van alfablokkers mogelijk klinisch relevante voordelen kan bieden aan patiënten die opwegen tegen de nadelen.²

ZWAKKE AANBEVELING

We geven een zwakke aanbeveling, tot stand gekomen op basis van de GRADE-methode, omdat we inschatten dat de mogelijk kleine, maar relevante voordelen (een reductie van het aantal pijnepisoden, vermindering van de kans op ziekenhuisopnames en een verhoogde kans op steenlozing) voor

Patiënten met urinestenen hebben mogelijk baat bij alfablokkers.

Foto: Shutterstock

VERNIEUWDE PRESENTATIE OP RICHTLIJNEN.NHG.ORG

NHG-Standaarden, zoals de NHG-Standaard Urinesteenlijden, zijn ook te raadplegen via de bètaversie van de vernieuwde website richtlijnen.nhg.org. Naast een gebruiksvriendelijke presentatie, waarbij alle belangrijke onderdelen van de GRADE-methode tot uiting komen, heeft deze website tot doel om standaarden eenvoudiger op onderdelen actueel te kunnen houden en wijzigingen helder zichtbaar te maken voor gebruikers.

De presentatie van de herziening van deze aanbeveling is geïllustreerd, waarbij de gebruiker steeds meer achtergrondinformatie kan lezen, direct beschikbaar binnen de richtlijntekst. Eénmaal klikken geeft toegang tot de samenvatting van het bewijs en tot de redenen van de werkgroep om een bepaalde aanbeveling voor of tegen een interventie te geven.

Het oordeel van de werkgroep over de factoren die de sterkte en richting van de aanbeveling bepalen wordt expliciet aangegeven:

- voor- en nadelen van de interventie
- kwaliteit van het bewijs
- waarden en voorkeuren van patiënten
- kosten
- aanvaardbaarheid en haalbaarheid

In een interactieve tabel op basis van GRADE staat een overzichtelijke samenvatting van het bewijs, met:

- presentatie van het bewijs per patiëntrelevante uitkomstmaat (bijvoorbeeld pijn, steenlozing)
- presentatie van absolute effectschattingen en de zekerheid [GRADE] van het effect
- tekstuele samenvatting met een duiding van de zekerheid en grootte van het effect

Daarnaast is er een verbeterd versiebeheer met:

- nummering van richtlijnversies op basis van kleine of grote wijzigingen
- labels 'herzien' of 'in herziening' op het niveau van een aanbeveling of gehele richtlijn

Er is verder sprake van integratie met MAGICapp, een programma dat gemaakt is om richtlijnen te ontwikkelen en te publiceren, hierdoor kunnen we experimenteren met presentatie van het bewijs in de vorm van een infographic (grafische presentatie van het bewijs) en interactieve bewijstabellen die een link met beslisondersteuning mogelijk maken.

Voortdurend in ontwikkeling

De nieuwe website is in ontwikkeling en er worden regelmatig vernieuwingen doorgevoerd en getest bij gebruikers. We verzamelen voortdurend feedback en horen graag uw reactie. Ga hiervoor naar de nieuwe website en geef feedback via de pop-up die verschijnt onder aan het scherm.

Oud en vertrouwd

Totdat alle standaarden te raadplegen zijn via de nieuwe website, blijft de huidige website in de lucht. Hier is vanzelfsprekend ook de actuele versie van deze standaard te raadplegen.

het merendeel van de patiënten opwegen tegen de nadelen. De nadelen zijn echter onzeker, maar de inschatting van de werkgroep is dat de kans hierop beperkt is. Hierbij weegt mee dat alfablokkers voor een korte tijd worden gebruikt en de kosten beperkt zijn. Voor sommige patiënten zal de onzekerheid over de nadelen niet opwegen tegen mogelijke, kleine voordelen. Dit betekent dat beide opties (dus ook de optie afwachtend beleid) besproken moeten worden met de patiënt.

WIJZIGING

Er is de laatste jaren regelmatig nieuw bewijs verschenen over alfablokkers. Het NHG sluit met deze aanpassing aan bij andere richtlijnen, waaronder de richtlijn van de Nederlandse Vereniging voor Urologie [NVU 2014] en de recent geüpdatete richtlijn van NICE [NICE 2019].^{3,4} ■

LITERATUUR

1. Campschroer T, Zhu X, Vernooij RW, et al. Alfablokkers as medical expulsive therapy for ureteral stones. *Cochrane Database Syst Rev* 2018;4:CD008509.
2. Vermandere M, Kuijpers T, Burgers JS, et al. α -Blockers for uncomplicated ureteric stones: a clinical practice guideline. *BJU Int* 2018;122:924-31.
3. NVU. Evidence-based richtlijn diagnostiek, behandeling en follow-up van nierstenen. Utrecht: Nederlandse Vereniging voor Urologie, 2014. <https://www.nvu.nl/en-us/kwaliteit/richtlijnen/actuelerichtlijnen.aspx>.
4. NICE guideline [NG118] Renal and ureteric stones: assessment and management. Manchester: National Institute for Health and Care Excellences, 2019. <https://www.nice.org.uk/guidance/ng118>.

Kuijpers T, Van der Weele G. Overweeg alfablokkers bij urinestenen. *Huisarts Wet* 2019;62:DOI:10.1007/s12445-019-0292-7. NHG-werkgroep Urinesteenlijden. NHG-Standaard Urinesteenlijden, richtlijnen.nhg.org.